

A9-0205/2023

1.6.2023

JELENTÉS

az Európai Iskolák rendszeréről: jelenlegi helyzet, kihívások és kilátások
(2022/2149(INI))

Kulturális és Oktatási Bizottság

Előadó: Ilana Cicurel

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	13
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	17
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA	18

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az Európai Iskolák rendszeréről: jelenlegi helyzet, kihívások és kilátások (2022/2149(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 165. cikkére,
- tekintettel az Európai Iskolák alapszabályát megállapító egyezményre¹,
- tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottsága részére készített, „Az Európai Iskolák rendszere: a jelenlegi helyzet, kihívások és kilátások” című, 2022. június 9-i tanulmányra²,
- tekintettel a Gazdasági Együtműködési és Fejlesztési Szervezet „PISA for Schools: How The European Schools Compare Internationally 2022” [Iskolákat mérő PISA-vizsgálat: Hogyan teljesítenek nemzetközi viszonylatban az Európai Iskolák 2022-ben?] című 2022. decemberi jelentésére,
- tekintettel az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért „External Evaluation of the Implementation of the European Schools’ Action Plan on Educational Support and Inclusive Education” [Az Európai Iskolák oktatástámogatással és inkluzív oktatással kapcsolatos cselekvési terve végrehajtásának külső értékelése] című, 2022. évi végső jelentésére,
- tekintettel az Európai Számvevőszék „Report on the annual accounts of the European Schools for the financial year 2021” [Jelentés az Európai Iskolák 2021-es pénzügyi évről vonatkozó éves beszámolójáról] című, 2022. november 25-i jelentésére,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérének intézményközi kihirdetéséről³,
- tekintettel az Európai Iskolák rendszeréről szóló, 2011. szeptember 27-i állásfoglalására⁴,
- közös, holisztikus megközelítés” című, 2021. november 11-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel „Az európai oktatási térség 2025-ig történő létrehozásáról – mikrotanúsítványok, egyéni tanulmányi nyilvántartás és tanulás a fenntartható környezetért” című, 2022. május 19-i állásfoglalására⁶,

¹ [HL L 212., 1994.8.17., 3. o.](#)

² Tanulmány – „Az Európai Iskolák rendszere: a jelenlegi helyzet, kihívások és kilátások”, Európai Parlament, Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, B. Tematikus Főosztály (Strukturális és Kohéziós Politikák), 2022. június 9.

³ HL C 428., 2017.12.13., 10. o.

⁴ [HL C 56. E, 2013.2.26., 14. o.](#)

⁵ HL C 205., 2022.5.20., 17. o.

⁶ [HL C 479., 2022.12.16., 65. o.](#)

- tekintettel a digitális oktatási politika kialakításáról szóló, 2021. március 25-i állásfoglalására⁷,
 - tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtásáról szóló, 2016. július 7-i állásfoglalására⁸, különös tekintettel az ENSZ CRPD-bizottságának záró észrevételeire,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére (A9-0205/2023),
- A. mivel az Európai Iskolák rendszere (ESS) egyedülálló rendszer, amely az 1950-es években történt alapítása óta már bizonyította erősségeit és kiválóságát, amit jól példáz többek között az, hogy az európai érettségit valamennyi tagállamban elismerik, és egyre több akkreditált Európai Iskola jön létre; mivel minden uniós polgárnak lehetőséget kell adni arra, hogy ilyen oktatásban részesüljön;
- B. mivel mindenkinek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy részesüljön az ESS által nyújtott oktatási típusból, és az Európai Unió minden iskolarendszere számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy kihasználhassa az ESS pedagógiai szakértelmét;
- C. mivel az Európai Iskolák rendszere – a párhuzamos nyelvi szekciók révén – a tagállamok oktatási rendszereit erős európai dimenzióval, a hovatartozás érzésével és kulturális azonosságtudattal, többnyelvű oktatással és a tudományra, a technológiára, a mérnöki tudományokra, a humán tárgyakra és a matematikára, valamint a pedagógiai újításokra helyezett hangsúllyal ötvözve az oktatási reform műhelyének számít, az európai oktatási térség létrehozása szempontjából is;
- D. mivel az ESS-t teljes mértékben össze kell hangolni az Európai Unió által előterjesztett oktatási politikákkal; mivel az ESS egyik központi célja, hogy megkönnyítse a mobilitást és az összes nemzeti oktatási rendszerbe történő átvitelt, és a tagállamoknak biztosítaniuk kell az ESS tanulási eredményeinek igazságos és egyenlő átültetését;
- E. mivel az ESS irányítási struktúrájának megvan az az előnye, hogy közvetlen kapcsolatot tart fenn a tagállamokkal, ugyanakkor a döntéshozatal és a változásmenedzsment egyértelmű korlátozottsága miatt reformra szorul annak érdekében, hogy strukturális jelleggel állandó együttműködést és cserét alakítson ki a tagállami iskolákkal;
- F. mivel ki kell szélesíteni a Bizottság ESS-ben betöltött szerepét, és ki kell terjeszteni fellépésének formáit, tekintettel arra, hogy részvétele jelenleg a költségvetési kérdésekre korlátozódik, és az ugyanilyen fontos oktatási, működési és emberi erőforrással kapcsolatos szempontokat ki kell zárni az egyenletből;
- G. mivel az Európai Iskolák rendszerén belül a tanárok felvételének jelenlegi rendszere komoly hiányosságokkal küzd, így a tagállamok által ténylegesen kirendelt tanárok nem tudják kielégíteni a helyi igényeket, problémák adódnak továbbá az éves toborzási tervekkel, a helyben toborzott tanárok munkafeltételei pedig bizonytalanok, a

⁷ HL C 494., 2021.12.8., 2. o.

⁸ [HL C 101., 2018.3.16., 138. o.](#)

tanárhiányt további késlekedés nélkül pótolni kell; mivel növelni kell az ESS vonzerejét az oktatói közösség körében;

- H. mivel annak ellenére, hogy az ESS előrelépést tett a sajátos nevelési igényű, fogyatékossgal élő vagy tanulási különbségekkel rendelkező diákok befogadása terén, hiányzik a pszichológiai támogatás, és egyre nagyobb szükség van az intenzív segítségnyújtásra; mivel a kommunikáció és a megfelelő foglalkoztatási csomagok kulcsfontosságúak annak biztosításához, hogy az oktatási és pszichológiai személyzet minőségi, testre szabott és folyamatos támogatást nyújtson a diákoknak;
- I. mivel az ESS feladata annak biztosítása, hogy az összes uniós nyelvet – beleértve a kis nyelveket is – egyformán figyelembe vegyék, valamint feladata a nyelvi és kulturális sokszínűség előmozdítása is a tanulás európai dimenziójának megerősítése mellett; mivel üdvözlendők az arra irányuló tervek, hogy 2028-re Brüsszelben az összes nyelvi szekció képviseltesse magát mind az általános iskolai, mind a középiskolai ciklusokban;
- J. mivel a szülők kulcsszerepet játszanak az iskolákban, többek között tanórán kívüli tevékenységek szervezésével, valamint közlekedési és egyéb szolgáltatások nyújtásával, és külön szülői szövetségek képviselik őket;
- K. mivel az ESR költségvetésének nagy részét az uniós források teszik ki, ezért a Parlamentnek szigorúbban kell ellenőriznie az ESS irányítását és működtetését, és az EU által az oktatás területén elfogadott célkitűzéseket és beruházási prioritásokat pedig jobban meg kell jeleníteni az ESS-ben;
- L. mivel egyes, az iskolaépületek biztosításáért és fenntartásáért felelős fogadó országok elszámoltathatóságának hiánya miatt súlyos problémák adódtak, főként Brüsszelben, ahol az iskolákra túlsúlyosság jellemző; mivel ezeknek a problémáknak komoly következményei voltak az oktatás színvonalára és egyes szervezeti aspektusokra, valamint a diákok és a személyzet biztonságára és jóllétére nézve;

Jelenlegi helyzet és jövőkép

1. hangsúlyozza, hogy az Európai Iskolák rendszerét minden szempontból kritikus, alapos értékelésnek kell alávetni, és reformot szorgalmaz a rendszer időtállóvá tételének, látható tevékenységei kiterjesztésének és annak biztosítása érdekében, hogy az mintaként szolgáljon a bevált gyakorlatoknak a különböző oktatási rendszerek közötti megosztásához;
2. kéri az Európai Iskolák Igazgatótanácsát, hogy az ESS egy olyan, új alapokmányában aktualizálja annak küldetését, elveit és céljait, amely megfelel a 21. század feltételeinek, valamint inspiráló jövőképet vetít a rendszer elé és realiztikus célokat, amelyek alapján az értékelhető mind a belső, mind pedig a külső szakértelemre támaszkodva; kéri, hogy ezt az új „ESS Chartát” 2024 végéig vezessék be;
3. kéri a Bizottságot, hogy értékelje az Európai Iskolák rendszerének szerepét az európai oktatási térség létrehozásában – kitérve többek között a nyelvtanulásra és a tanulás

hangsúlyos európai dimenziójára – és az európai érettségi elismert modellje alapján a bizonyítványoknak az EU-ban történő, automatikus kölcsönös elismerésében;

4. kéri, hogy a Bizottság vállaljon integráltabb és aktívabb szerepet, különösen az ESS és az EEA összekapcsolása tekintetében; kifejezetten kívánatosnak tartja, hogy az Oktatásügyi, Ifjúsáspolitikai, Sportügyi és Kulturális Főigazgatóság határozott szerepet vállaljon a Bizottság és az Európai Iskolák rendszere közötti kapcsolatokban;
5. szorgalmazza, hogy legyen fokozottabb elszámoltathatóság és átláthatóság, szigorúbb Parlament általi felügyelet és ellenőrzés, hatékonyabb kommunikáció, hogy ezáltal javuljon az Európai Iskolák rendszerének és az európai érettséginek a láthatósága a tagállamokban minden szinten;
6. emlékezteti a tagállamokat azon kötelezettségükre, hogy az Európai Iskolák alapszabályát megállapító egyezmény értelmében megkülönböztetéstől mentes egyetemi felvételt biztosítsanak és tartsanak fenn, és garantálják, hogy a saját anyanyelvi tagozattal nem rendelkező diákok számára is biztosítsák a teljes körű oktatást és a tudományos haladást; felhívja az Igazgatótanácsot és a tagállamokat, hogy biztosítsák az ESS-ből és az európai érettségi bizonyítványból származó tanulmányi eredmények méltányos és egyenlő átültetését az egyenértékűségi táblázataikba, és tegyék meg a szükséges helyesbítéseket a nemzeti átváltási rendszerekben az egyenlő bánásmód elvének teljes körű tiszteletben tartása és annak biztosítása érdekében, hogy minden diák sikeresen költözhessen bármely másik tagállamba;
7. szorosabb kapcsolatot szorgalmaz az ESS és a helyi, regionális és nemzeti oktatási ökoszisztémák között, különösen a bevált gyakorlatok cseréje, valamint a programok és tevékenységek terén a nemzeti rendszerekből származó partneriskolákkal való együttműködés révén;

Irányítás, igazgatás és jogi kérdések

8. felhívja a Bizottságot, hogy 2024 végéig az Európai Iskolák Főtitkári Hivatalával és az Igazgatótanáccsal együttműködésben, egy független elnök irányítása mellett alaposan vizsgálja felül az Európai Iskolák rendszerének és az egyes iskolák irányítási és igazgatási struktúráját, és a felülvizsgálat keretében vizsgálják meg az egyes szinteken érvényben lévő szerepköröket és struktúrákat, valamint értékeljék az egyes tisztségek függetlenségét és az esetleges összeférhetetlenségeket, kéri, hogy állapítsák meg, mely szabályozási kérdések jelentenek az Európai Iskolák rendszere számára akadályt;
9. ragaszkodik ahhoz, hogy többek között egy másik szavazási rendszer bevezetésével racionalizálják és tegyék rugalmasabbá az Igazgatótanács döntéshozatalát és tevékenységét, hogy az Igazgatótanács megfelelőbben kezelhesse az iskolák igényeit; ragaszkodik továbbá a határozatokról szóló pontos kommunikációhoz az ESS-en belül;
10. a vezetők esetében központi és iskolai szinten egyaránt egyértelmű felelősségi köröket, éves teljesítményértékelést, átlátható döntéshozást, valamint képzési és fejlesztési terveket szorgalmaz, ideértve a beilleszkedés strukturált formában történő segítségét;

11. kéri az Európai Iskolák Főtitkári Hivatalát és Igazgatótanácsát, hogy 2024-től kezdődően az ESS-ben érdekelt összes fél együttműködése mellett nyújtsanak be részletes és közös éves jelentést az Európai Iskolák rendszeréről a Parlamentnek, hogy az nyomon követhesse a reformok és célkitűzések terén elért eredményeket, azonosíthassa a fontos kérdéseket, és állandó szerepet vállalhasson a felügyeletben és változásmenedzsmentben;
12. kéri az Igazgatótanácsot, hogy:
 - (a) tisztázza, az elsődleges és másodlagos uniós jog mennyiben alkalmazandó az Európai Iskolák rendszerére;
 - (b) értékelje az iskolákban az egészségügyi, biztonsági és védelmi előírásoknak való megfelelést;
 - (c) biztosítsa, hogy a helyben felvett tanárok szerződéses és munkakörülményei teljes mértékben összhangban legyenek az uniós és tagállami foglalkoztatási jogszabályokkal és elvekkel;
 - (d) módosítsa az Európai Iskolák személyzeti szabályzatát és alapszabályait, és ennek körében egyértelműen tisztázza, hogy a Felülbírálati Bizottság milyen hatáskörökkel bír a nemzeti bíróságokkal szemben, gondoskodva arról, hogy a jogi védelem nem szenved hiányt;
 - (e) nevezzen ki független ombudsmant a hivatali visszasságokkal kapcsolatos panaszok kezelésére és a vitás ügyekben való közvetítésre; valamint
 - (f) dolgozza ki a helyes hivatali magatartás kódexét az iskolavezetés valamennyi szintjén;
13. kéri az Európai Számvevőszék és a Bizottság Belső Ellenőrzési Szolgálata arra vonatkozó megbízatásának felülvizsgálatát, hogy éves véleményeket és ajánlásokat fogalmazzon meg az ESS különböző szempontjairól, és kéri, hogy ezeket a véleményeket és ajánlásokat a közös éves ESS-jelentésre vonatkozó tanácskozási részeként nyújtsák be a Parlamentnek;

Erőforrások, infrastruktúra és személyzet

14. ragaszkodik ahhoz, hogy a tagállamok végre maradéktalanul tegyenek eleget az Európai Iskolák rendszerével kapcsolatos kötelezettségeiknek, különösen ami a képzett tanárok és más pedagógusszemélyzet kirendelését és a megfelelő infrastruktúra (alkalmas ingatlanok, azok karbantartása és felújítása) biztosítását illeti, szorgalmazza továbbá, hogy vezessék be a kötelező, közvetlen pénzügyi hozzájárulás rendszerét annak érdekében, hogy az Európai Iskolák rendszerében és a tagállamok tekintetében is nagyobb rugalmasság és védetség legyen biztosított;
15. szorgalmazza, hogy 2025 közepéig hozzanak létre külön munkacsoportot az Európai Iskolák rendszerének költségvetéséhez hozzájárulók képviselőiből és a Főtitkári Hivatal érintett pedagógiai szakértőinek, a Bizottságnak és a tagállamoknak a bevonásával, amelynek az volna a feladata, hogy tekintettel a jelenlegi költségmegosztási

megállapodásnak a 2025/2026-os tanévre tervezett felülvizsgálatára, tegyen konkrét javaslatokat az erőforrás-biztosítás komoly problémáinak megoldására, valamint dolgozza ki a költségek megosztásának átfogó és fenntartható modelljét, amely lehetővé teszi, hogy az Európai Iskolák rendszere új alapokmányának megfelelően teljesítse küldetését;

16. ösztönzi a fogadó tagállamokat, hogy az ESS infrastruktúráját építsék be az iskolai infrastruktúrával kapcsolatos nemzeti beruházási tervekbe; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt annak biztosítása érdekében, hogy az ESS részesülhessen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz tagállamok részére történő jövőbeli kifizetéseiből, figyelembe véve a nemzeti tervek közelgő értékelését és figyelembe véve a vonatkozó frissítéseket, például a RepowerEU-fejezetekhez kapcsolódó frissítéseket;
17. kéri az Igazgatótanácsot, hogy a személyzet megtartásával és a fluktuáció csökkentésével sürgősen oldja meg a folyamatos tanárhiányt és mindenki számára biztos és tisztességes foglalkoztatást biztosítson, megakadályozva így a képzett munkaerő elvándorlását is; ezzel kapcsolatban mind a kirendelt, mind a helyi munkaerő számára kiegészítő forrásokat és megerősített és tisztességes foglalkoztatási csomagot szorgalmaz versenyképes javadalmazással, az óvodapedagógusok, általános és középiskolai tanárok egyenlőbb bérezésével, a foglalkozási viszony és a foglalkoztatás kiszámíthatóságának egyértelműsítésével, folyamatos szakmai továbbképzési rendszerrel, valamint az Európai Iskolák rendszerén belüli és azon túlmutató karrierlehetőségekkel;
18. kéri, hogy mind a tanárok, mind az iskolák kapjanak nagyobb fokú autonómiát annak érdekében, hogy jobban tudjanak reagálni a sajátos igényekre és helyzetekre, miközben szigorúan biztosítják, hogy ezt a nagyobb autonómiát erősebb értékelési és elszámoltathatósági mechanizmusok kísérjék a harmonizált szabványok garantálása érdekében;
19. kéri, hogy hozzanak létre további középvezetői álláshelyeket, amelyek fókuszában az iskolákban bevezetendő magas színvonalú oktatási módszerek és tantervek állnak, és hogy a nemzeti kihelyezett munkaerők felvételére vonatkozó minden eljárás legyen átláthatóbb és nyíltabb;
20. elismeri és ösztönzi az iskolai közösség, különösen a szülők munkáját az iskolai életben, például tanórán kívüli tevékenységek nyújtása terén, és kitarthat, hogy nyomon kell követni az iskolák tevékenységeit a jó irányítás, a megfelelő pedagógiai képesítések, a megfizethetőség és az inkluzivitás garantálása érdekében; emlékeztet arra, hogy az egyezmény szerepet biztosít a szülőknek az ESS irányításában, és kéri, hogy ezt a szerepet megfelelően ismerjék el;
21. felszólít a beiratkozási politika és az iskolai tandíjak sürgős éves felülvizsgálatára annak érdekében, hogy valamennyi első kategóriába tartozó diák számára helyet biztosítsanak, hogy az ESS-nek a diákok több kategóriája számára való megnyitása révén bővítsék a társadalmi-gazdasági összetételt, valamint hogy teljes mértékben aknázzák ki az AES-ben rejlő lehetőségeket, többek között a túlszűfoltosság kezelése érdekében; hangsúlyozza a testvérekre vonatkozó szabály szigorú végrehajtásának fontosságát, és kitarthat, amellyel,

hogy a jogi díjak nem akadályozhatják meg a szülőket vagy a törvényes gyámokat abban, hogy fellebbezenek a beiratásért felelős központi hatóság azon határozatai ellen, amelyek sértik a beiratkozási szabályokat;

22. felhívja továbbá az Igazgatótanácsot, hogy minden szinten dolgozzon ki ambiciózus és rendszeresen frissített európai statisztikai mobilitási tervet az iskolai közlekedés hatékonyabbá, megfizethetőbbé, hozzáférhetőbbé és környezetbarátabbá tétele érdekében;

Az oktatás-nevelés színvonala

23. kéri az Igazgatótanácsot, hogy az alábbiak révén emelje az oktatás-nevelés színvonalát:
 - (a) megfelelő pedagógiai szakértelemmel rendelkező munkacsoport létrehozása, amely nyílt, átlátható és rendszeres konzultációkat folytat az érdekelt felekkel, és felülvizsgálja az Európai Iskolák 2009-es reformjának részeként bevezetett minőségbiztosítási megközelítést, gondoskodva arról, hogy a felülvizsgálat 2024 közepére befejeződjön, azt követően pedig rendszeres időközönként frissítsék, egyértelmű mutatók kísérjék, kövessék nyomon és értékeljék;
 - (b) megerősített és elszámoltatható ellenőrzési rendszer bevezetése, amely magában foglalja a Főtitkári Hivatalon belüli minőségbiztosítási egységet, amely állandó és kirendelt ellenőrökből, tárgyspecifikus ellenőrzésekből és nyomon követési folyamatokból áll, beleértve az AES-t is;
 - (c) a Főtitkári Hivatal Pedagógiai Fejlesztési Osztálya és az Oktatási Vegyes Bizottság szerepének megerősítése; valamint
 - (d) az Európai Iskolák rendszere uniós programokban és kezdeményezésekben, például az Erasmus+ tanárképző akadémiákon és az európai oktatási térségben való részvételének biztosítása;
24. kéri az Igazgatótanácsot és a Főtitkári Hivatalt, hogy 2024 végéig dolgozzanak ki CPD-stratégiát és bevezető programot a tanárok és más oktatási személyzet számára az ESS egészében, és ragaszkodik a folyamatos szakmai továbbképzés (CPD) széles körű megközelítéséhez, többek között tantárgyak és módszertanok tekintetében, hogy bővítsék a karrierlehetőségeket, és olyan kollektív hatékonyságot és formális struktúrákat építsenek ki, amelyek támogatják a tanárokat a pedagógiai bevált gyakorlatok és anyagok tervezésében, végrehajtásában, értékelésében és cseréjében az osztálytermekben és a rendszer egészében;
25. felhívja a tagállamokat, hogy használják ki az Európai Iskolák rendszerének tapasztalt tanáraiban rejlő lehetőségeket arra, hogy a nemzeti rendszerekben oktatókká és mentorokká váljanak; kéri az Igazgatótanácsot, hogy e célból hozzon létre ösztönzőket és iránymutatásokat; hangsúlyozza továbbá, hogy az Európai Iskolák rendszerének szerepet kell kapnia egy európai tanárképzési modul létrehozásában, amely részét képezné az EU-ban a tanárok alapképzésének;
26. ragaszkodik ahhoz, hogy az iskolák éljenek a személyre szabott tanulásban rejlő lehetőségekkel; felhívja az Igazgatótanácsot, hogy erősítse meg a meglévő kereteket, és

hajtson végre koherens, egységes és szisztematikus befogadási politikát az európai statisztikai rendszeren belül, amely minőségi inkluzív oktatást biztosít, elkerüli a fogyatékoság miatti kirekesztést, észszerű alkalmazkodást biztosít, rugalmas tantervet alkalmaz, jelentősen növeli a képzett oktatási és pszichológiai támogató személyzet számát, valamint orientációs és mentorálási szolgáltatásokat nyújt; sürgeti, hogy tegyenek előrelépést a sajátos nevelési igényű, fogyatékosággal élő vagy tanulási különbségekkel rendelkező diákok tanulmányi eredményeinek egy tanúsítvánnyal vagy a tanulmányok befejezését igazoló diplomával történő elismerése terén, amennyiben a diákok nem vesznek részt az európai érettségi vizsgán; ösztönzi egy integrációs mutató bevezetését az ESS-be;

27. kéri a kormányzótanácsot és a Főtitkári Hivatalt, hogy alakítsanak ki egy olyan biztonságos tanulási környezetet, amelyben az erőszak semmilyen formája nem megengedett, és erősítsék meg a megfélemlítés és az internetes zaklatás elleni küzdelmet az ESS-ben egy olyan harmonizált, egész iskolára kiterjedő megközelítés kidolgozása révén, amely magában foglalja a figyelemfelkeltést, a képzést, az offline és online megfélemlítés kezelésére vonatkozó iránymutatásokat, az aktív és jól képzett tanárokat és szülőket bevonó kölcsönös támogatási rendszer előmozdítását, valamint egy világos és végrehajtható szankcionálási rendszert minden szinten;
28. kéri az Igazgatótanácsot és a Főtitkári Hivatalt, hogy vegyék fontolóra az Európai Iskolák rendszerében szakképzési modulok bevezetését, alakítsanak ki partnerséget szakképző intézményekkel, és vizsgálják meg az akkreditált európai szakképző iskolák egész Eu-szerte történő létrehozásának a lehetőségét;
29. kitart amellett, hogy mind az alap-, mind a középfokú ciklusban teljes körű, magas színvonalú oktatást kell biztosítani valamennyi diák számára, különösen az anyanyelvükön, valamint a nyelvi tagozattal nem rendelkező diákok számára is; kéri a Felügyelő Bizottságot, hogy konzultáljon a diákokkal, a tanárokkal és a szülőkkel a tanórák és tantárgyak számának csökkenésével, illetve a különböző osztályszintek egyesítésével járó hatásokról, ha a diákok száma nem éri el a küszöbértéket;
30. felhívja a Felügyelő Bizottságot, hogy rendszeresen vizsgálja felül a második és harmadik nyelvek oktatását a korai oktatásban az olvasás és írás bevezetésére, a kooperatív tanítási módszerekre és a differenciált tanulás megfelelőségére vonatkozó legújabb pedagógiai iránymutatások alapján annak biztosítása érdekében, hogy a diákok életkortól függetlenül élvezhessék a nyelvtanulást;
31. szorgalmazza a diákok és a tanárok nagyobb mobilitását az ESS-ben, valamint a többi iskolarendszerből és iskolarendszerbe irányulóan, valamint a meglévő tantervek aktualizálására az európai dimenzió további erősítése érdekében, például az európai történelem tantervének – többek között a kisebbségek szerepének – felülvizsgálata, az állampolgári ismeretek oktatásának önálló tantárgyként való oktatása, az „európai órák” oktatási szintbe való beépítése révén, az európai örökség és értékek fontosságára összpontosítva, valamint a vállalkozói készség és a humán készségek fejlesztése révén; ragaszkodik a vallási és etikus oktatás jelenlegi biztosításának fenntartásához;

32. felhívja az Igazgatótanácsot, hogy ösztönözze a környezeti tanulást és a digitális oktatást az ESS-ben, többek között az európai fenntarthatósági kompetenciakeret és a digitális kompetenciakeret végrehajtása révén, ragaszkodik a zöld és digitális készségek oktatásának javításához, és sürgeti az ESS-t, hogy vegyen részt az olyan kezdeményezésekben, mint a digitális készségek európai tanúsítványa, ugyanakkor értékeli a nyomtatott könyveket használó hagyományos tanulási módszereket és küzdjön a digitális kirekesztés ellen;
 33. javasolja, hogy egy évente megrendezésre kerülő ünnep keretében osszák meg az iskolák, a tanárok és a diákok körében a legjobb pedagógiai gyakorlatokat és a felhalmozott tudást, mutassák be a szélesebb rendszernek munkájukat és projektjeiket, és hívják meg erre a rendezvényre a nemzeti oktatási rendszerek képviselőit az Európai Iskolák rendszere ismertségének növelése érdekében;
 34. kéri, hogy hozzanak létre egy hivatalos ESS-hallgatói közösséget és hozzanak intézkedéseket annak tudatosítása érdekében, valamint hogy gyűjtsenek adatokat a diákok tanulmányainak pályáiról a diploma megszerzése után, azzal a megbízással, hogy anonimizált információkat gyűjtsenek;
 35. kéri, hogy az átláthatóság növelése és a – többek között a mentesítési eljárás keretében megvalósuló – parlamenti ellenőrzés elősegítése érdekében az EU által az Európai Iskolák rendszerének nyújtott pénzügyi hozzájárulások külön költségvetési sorként szerepeljenek az EU jövőbeli költségvetéseiben, kéri továbbá, hogy az Európai Iskolák rendszerét vonják be az európai oktatási térség létrehozásába;
 36. kívánatosnak tartja, hogy az Európai Iskolák rendszere irányt mutasson a magas színvonalú többnyelvű és multikulturális oktatás számára Európában és azon túl, bemutatva, hogy az „egyesülve a sokféleségben” az oktatási szférában is kézzelfogható valósággá válhat; kér minden érdekelt felet, hogy társalkotóként erre a célra törekedjenek, többek között az akkreditált Európai Iskolákkal folytatott fokozott együttműködés révén, amelyek bevonása és fejlesztése kulcsfontosságú az egész rendszer szempontjából; kéri az AES újraértékelését annak felmérése érdekében, hogy miként lehetne kiterjeszteni az ESS hatályát valamennyi tagállamra azáltal, hogy rugalmasabb eljárásokat és követelményeket vezetnek be az iskolák akkreditációjára vonatkozóan, miközben javítják a minőségbiztosítást és az ellenőrzést;
 37. hangot ad az Európai Parlament azon szándékának, hogy az Igazgatótanácsban képviseltesse magát, és független külső szakértői testületet szorgalmaz, amely megvizsgálná más irányítási modellek alkalmazásának a lehetőségét és javaslatot tenne ilyen modellekre, és ennek keretében felülvizsgálná az Európai Iskolák alapszabályát megállapító egyezményt, valamint fontolóra venné annak lehetőségét, hogy az iskolák kormányközi jogállása helyébe egy nemzetek feletti európai modell lépjen;
-
- ◦
38. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

I. Aktuális helyzet

Az Európai Iskolák rendszerének története az 1950-es évekre és az Európai Szén- és Acélközösség idejére nyúlik vissza. E rendszer öröksége fogalmazódik meg Marcel Decombis (1916–2003), a luxembourgi Európai Iskola akkori igazgatójának szavaiban, és a mai Európai Unióban még mindig visszhangra talál.

„[...] egymás mellett tanulva, gyermekkoruktól kezdve megosztó előítéletektől mentesen, megismerve mindent, ami nagyszerű és jó a különböző kultúrákban, ahogy egyre érettebbé válnak megértik, hogy összetartoznak. Mindig szeretettel és büszkeséggel gondolva saját szülőföldjükre, európaivá válnak, tanulttá és készen arra, hogy befejezzék és megszilárdítsák apáik munkáját, hogy létrehozzanak egy egyesült és virágzó Európát.”

Az európai intézmények, így az Európai Parlament is, úgy döntöttek, hogy továbbviszik ezt az oktatási modellt. Egy kormányközi egyezmény értelmében az Európai Iskolák rendszere eddig 13 Európai Iskolát alapított 6 különböző országban, amelyekbe a 2022–2023-as tanévben összesen 28 765 diák járt, és 22 akkreditált Európai Iskolát létesített.

Az iskolákat mérő 2022-es PISA-vizsgálatról szóló jelentés megerősíti az Európai Iskolák teljesítményének erősségeit, különösen ami az európai intézményeknél dolgozó alkalmazottak gyerekeinek nyújtott magas színvonalú, többnyelvű és hangsúlyos európai dimenzióval rendelkező oktatást illeti, miközben az Európai Iskolák a diákok egyéb kategóriái előtt is egyre inkább nyitva állnak. Az Európai Iskolák rendszere jól teljesítő oktatást kínál, amely jellegében mélységesen európai, és amelynek ösztönzőleg kellene hatnia minden oktatási rendszerre az Európai Unióban.

Kivételes lendületet ad jelenleg az, hogy az oktatásra fordított befektetések kérdése előkelő helyen szerepel az európai napirenden. Az Európai Uniót érő, egymást követő válságok több szempontból nehézséget jelentettek, de pozitív hatásuk is volt az európai integrációra, Európa egységére és stratégiai autonómiájára nézve. A Covid19-világjárvány következtében például az Európai Uniónak digitális úton kellett biztosítania a pedagógiai folytonosságot annak minden előnyével és korlátjával együtt. Az oktatási közösségek ugyanakkor megtanulták, hogy hogyan aknázzák ki teljeskörűen az infokommunikációs eszközökben rejlő lehetőségeket a saját intézményeiken és a határokon átnyúló információcsere, oktatás és képzés céljára. Sose volt még ilyen fontos az oktatás és a képzés Európa rezilienciája és szuverenitása szempontjából.

A plurális társadalomért folytatott harc jelentette kihívásra tekintettel az európai döntéshozók közösen azt a célt állították az Európai Unió elé, hogy az európai oktatási térség létrehozásával oktatási nagyhatalommá váljon, az Európai Iskolák rendszerének pedig szerves részévé kell válnia ennek a kezdeményezésnek. Az Európai Iskolák rendszere olyan kincs, amelyet nem szabad elrejteni; ragyognia kell és táplálnia kell a nemzeti oktatási rendszereket. A közös pedagógiai kultúra kialakítását és a bevált gyakorlatok tényleges megosztását szolgáló biztonságos térnek kell tekinteni. Az európai érettségit fel lehetne használni az iskolai bizonyítványok kölcsönös elismerésének lehetővé tételére. Az Európai Uniónak ez segítséget jelent új oktatási ambícióinak elérésében, amelyeket az 2021–2027-es Erasmus+ programra biztosított források megduplázása és a tanárképző akadémiák létrehozása

nyilvánvalóvá tesz. Az Európai Iskolák rendszerének diákjaitól gyakran hallani a következőt: „Minden iskolában találsz egy kis Európát.” Mégis, nekünk, a terület szereplőinek és a politikai döntéshozóknak kell megragadunk a lehetőséget, és élve vele minden iskola számára valósággá tenni ezt az Európai Unióban.

II. Az előadó értékelése

Az Európai Parlament Kulturális és Oktatási Bizottságának megbízásából készített tanulmány¹, valamint az érdekelt felek széles körével folytatott konzultáció² azt mutatják, hogy az Európai Iskolák rendszere számos területen igazán kimagaslóan teljesít. Továbbra is súlyos irányítási, igazgatási és finanszírozási problémák vannak azonban, amelyek gátolják a rendszer lehetőségeinek kiaknázását, és negatív következményekkel járnak az egész iskolai közösségre nézve. Ezek a nehézségek jogi kérdésekkel, az erőforrásokkal, az infrastruktúrával, a munkaerő-felvétellel, valamint az oktatás-nevelés színvonalának egyes elemeivel kapcsolatosak, így megerősítik, hogy mélyreható reformra van szükség.

Az Európai Iskolák rendszere irányítási keretének – amelyet egy kormányközi egyezmény szabályoz – megvannak az előnyei. Minőségi, magas színvonalú oktatást teremtett, amelyet az Európai Unió értékei és elvei vezérelnek. Az évek során mégis a gyors fejlődés és az Európai Iskolák rendszere bővítésének áldozatává vált. Az Európai Iskolák rendszerének irányítási struktúrája elérte a határait a problémák megoldása és a megfelelő változás végrehajtása tekintetében. Ez a kormányzati ellenőrzés alatt álló struktúráknak és mechanizmusoknak köszönhető, amelyekhez nagyobb pedagógiai felügyeletre, az Európai Bizottság megfelelő szerepvállalására és az Európai Parlament általi szigorúbb ellenőrzésre van szükség.

Az érdekelt felek egytől egyig büszkék annak az oktatási modellnek az egyedülállóságára, amely egy helyen váltja tettekre az európai egységet, sokféleséget és identitást, ugyanakkor megkongatták a vészharangot. Elismerik, hogy az Európai Iskolák rendszere sokkal jobban teljesíthetne. A legtöbb érdekelt fél szerint a kormányközi egyezmény már nem alkalmas erre a célra. Az egyhangúság követelménye útját állja a változásnak, és nyilvánvalóan hiányzik az elszámoltathatóság és az ellenőrzés. Emellett a tagállamok nem rendelnek ki kellő számban tanárokat, a brüsszeli iskolák túlszűfoltak, és a Bizottságnak inkább az Európai Iskolák rendszerének társtulajdonosaként kellene eljárnia. A rendszerből sokszor hiányzik a határozott pedagógiai perspektíva, a hangsúlyt pedig a tanításra és a tanulásra kellene helyezni a költségvetési megfontolások mellett. Az Európai Iskolák rendszerét a modern világ részévé kell tenni, tantervének gyorsabban kell igazodnia a jelenlegi nemzetközi és geopolitikai kihívásokhoz, realitásokhoz és átmenetekhez. Több érdekelt fél elismeri, hogy meghallgatták őket, ezt azonban nem feltétlenül követték tettek, hacsak nem gyakoroltak rendkívül nagy nyomást. Ezek jól működő munkacsoportok, amelyek új ötletekkel állnak elő, nincsenek azonban eszközeik kézzelfogható eredményre vezető, megvalósítható javaslatok kidolgozására.

Az Európai Parlament utoljára 2011-ben számolt be az Európai Iskolák rendszeréről. Már akkor, az a jelentés is kitért a fő problémákra, az idő azonban megmutatta, hogy az Európai

¹ [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/hu/document/IPOL_STU\(2022\)699647](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/hu/document/IPOL_STU(2022)699647).

² Az előadó ellátogatott a brüsszeli II. Európai Iskolába (Woluwe), és találkozott az alábbi érdekelt felekkel: az Európai Iskolák rendszerének főtükára és főtükhelyettese, az ír elnökség Igazgatótanácsba és felügyelőbizottságba delegált képviselői, a hagyományos és akkreditált Európai Iskolák igazgatói és igazgatóhelyettesei, az Iskolaközi Oktatási Bizottság, az Interparents és a CoSup.

Iskolák rendszerének világos korlátjai vannak az ajánlások végrehajtására való képességét illetően. Az előadó ezért meg van győződve arról, hogy az Európai Parlamentnek segítenie kell az Európai Iskolák rendszere számára egy új jövőkép megalkotását. Ahhoz, hogy ez az egyedülálló oktatási modell javuljon, nagyobb elszámoltathatóságra, az irányításban több innovációra, és a pedagógiai kiválóság előmozdítását célul kitűző politikai akaratra van szükség. Ez a jelentés – amely a konzultációkból kirajzolódó közös elképzelésből táplálkozik – ezért elsősorban nem válaszokat kíván adni, hanem irányt mutat és eszközöket biztosít az Európai Iskolák rendszere szereplőinek saját megoldásaik kialakításához. Az előadó célja, hogy nagyobb rugalmasságot teremtsen és konkrét eszközöket adjon a cselekvéshez, hogy az Európai Iskolák rendszere saját fejlődésének motorjává váljon.

Ami a pedagógiát illeti, az előadó megfigyelte, hogy noha a többévi befektetés gazdag rendszert eredményezett, további erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy a befektetők is élvezzék ennek gyümölcsét. Jelenleg a szakmai továbbképzés és a legjobb pedagógiai gyakorlatoknak az Európai Iskolák rendszerén belüli és azon túli megosztása nem eléggé központi kérdés. Túlságosan a jóakarat függvénye, amikor intézményesítettnek kellene lennie és az Iskolák identitásának sarokkövét kellene képeznie. Az európai oktatási térségre tekintettel az előadó a pedagógiai fejlesztés egyértelmű megerősítését, valamint a bevált gyakorlatok megosztására szolgáló hivatalos struktúrák létrehozását kéri, amelyek a tanárookra és az ellenőrökre is kiterjednek. Az Európai Iskolák rendszerének ki kell használnia azt a tapasztalatot, amelyet a tanárok ezen iskolákban töltött idejük alatt szereznek, lehetővé téve számukra, hogy a későbbiekben oktatókká váljanak a saját országukban. Az Európai Iskolák tanárainak különlegességét az adja, hogy különböző oktatási módszereket ismernek meg, ami folyamatos átgondolással járó gyakorlatot eredményez. Pontosan ezt kellene átadniuk nemzeti kollégáiknak. Az Európai Iskolák rendszere csak akkor válhat igazán az Európai Unióban a változás motorjává az oktatás területén, ha szisztematikussá teszi a 27 nemzeti oktatási rendszer közötti folyamatos interakcióhoz nyújtott hozzájárulását. Az Európai Iskolák rendszere fontos szerepet tölthetne be például az európai tanárképzési modul létrehozásában, amely részét képezné az Európai Unióban a tanárok alapképzésének. Csak minimális többletbefektetést igényelne, hogy a rendszer legitimebbé, vonzóbbá, hasznosabbá és láthatóbbá váljon Európában.

Az előadó hangsúlyozza, hogy az Európai Unió valójában egy lenyűgöző, élő laboratóriumot hozott létre: ahol magas színvonalú a többnyelvű oktatás és jól teljesítenek a diákok, ahol a rendszer pedagógiai erejét adó alkalmazottak, tanárok és ellenőrök valódi európaiakká válnak. Olyan hely, ahol jelen van a nemzeti identitás és az európaiság erős érzése egy olyan tanterv alapján, amely tiszteletben tartva a nemzeti rendszereket az oktatás területén folyó európai tudásmegosztás terméke. Végezetül pedig az Európai Iskolák rendszere olyan közösség, amely magára vállalja azt a feladatot, hogy európai pedagógiai kultúrájával, innovatív gyakorlataival és intenzív nyelvtanulással gazdagítsa a nemzeti rendszereket.

Az előadó kéri az Európai Iskolák rendszerét, hogy essen át egy kopernikuszi forradalmon, hogy a továbbiakban is folytathassa virágzását. Ez alapfilozófiájának radikális átalakítását, vonzerejének javítását, valamint a rendszer kedvezményezett körének bővítését vonja maga után, azaz az Európai Unió egészének és azoknak az európai fiataloknak is profitálniuk kell belőle, akik nem járnak ezekbe az iskolákba. Elképzelhető, hogy közép- és hosszú távon az Európai Iskolák rendszerének jelenlegi irányítási modelljét egy európai közösségi típusú rendszerrel kell felváltania. Világos, hogy a hagyományos Európai Iskolákra, akárcsak az akkreditált Európai Iskolákra fordított befektetés az egész Európai Unióra fordított

befektetésnek minősül.

Az előadó szeretné támogatásáról biztosítani az Európai Iskolák rendszerének oktatási közösségét, különösen azokat az érdekelt feleket, akikkel a konzultációk során találkozott, valamint azokat a nőket és férfiakat, akik nap mint nap megpróbálják jobb helyé tenni az iskolákat. Ezzel hozzájárulnak ahhoz, hogy Európa gyermekeink jövőjének szolgálatában oktatási nagyhatalommá váljon.

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	25.5.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 22 - : 0 0 : 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Tomasz Frankowski, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Martina Michels, Niklas Nienaß, Peter Pollák, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Sabine Verheyen, Milan Zver
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Isabella Adinolfi, João Albuquerque, Marcel Kolaja, Salima Yenbou
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Alexander Alexandrov Yordanov, Karen Melchior, Eleni Stavrou

AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

22	+
ECR	Andrey Slabakov
PPE	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Alexander Alexandrov Yordanov, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Eleni Stavrou, Sabine Verheyen, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Karen Melchior, Salima Yenbou
S&D	João Albuquerque, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Massimiliano Smeriglio
The Left	Niyazi Kizilyürek, Martina Michels
Verts/ALE	Marcel Kolaja, Niklas Nienaa

0	-

1	0
NI	Andrea Bocskor

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás